

Gunnar Bohman

Riktlinjer för ärendehantering avseende hemlösa mellan kommunerna i Stockholms län

1. Bakgrund och motiv för riktlinjerna för hemlösa.

Dessa riktlinjer är ämnade att reglera kommunernas samverkan och ansvar för den kategori hemlösa som saknar fast bostad, egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande. Dessa personer är därför hänvisade till tillfälliga boenden eller är uteliggare.

Många personer ur denna grupp rör sig frekvent mellan länets kommuner, vilket försvårar tillämpningen av vistelsebegreppet, varför det ibland uppstår skilda meningar mellan kommunerna om vilken kommun som har det egentliga ansvaret. I de fall rättstvist uppkommer kan månader gå i avvaktan på länsrättsdom .

Syftet med riktlinjerna är;

- *att sätta den enskildes behov i fokus och förhindra att denne riskerar att hamna utanför socialtjänstens stöd och hjälp på grund av att kommuner är oense om ansvarsfördelningen.*
- *att använda socialtjänstens resurser till annat än tidskrävande tvister.*
- *att riktlinjerna skall ge socialtjänsten möjligheter att etablera kontakt med och rehabilitera den enskilde i de fall denne har missbruk, psykisk problematik eller annat som försvårar/förhindrar eget boende.*
- *att så långt möjligt tillämpa en helhetssyn i ärendehandläggningen. Detta innebär att ekonomiskt bistånd och övriga biståndsinsatser för den enskilde inte bör handläggas hos olika kommuner.*
- *att underlätta samverkan mellan länets kommuner*
- *att reglera ansvaret mellan kommuner. I de fall där kommunen har interna riktlinjer för hur ansvaret skall fördelas inom kommunen tillämpar ansvarig kommun dessa själv.*

2006-10-18

2. Definition på hemlöshet i aktuella riktlinjer

- Som hemlös räknas person som saknar *fast bostad* dvs. egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande samt är hänvisade till tillfälliga boendialternativ eller är uteliggare
- Till hemlösa räknas personer boende på härbärgen
- Till hemlösa räknas personer som bor på institutioner eller de som inte har någon bostad ordnad vid utskrivning från behandlingshem eller kriminalvårdsanstalt
- Till hemlösa räknas också personer som tillfälligt, under högst en månad, bor hos anhöriga, olika kamrater eller bekanta.

3. Ansvarsfördelning mellan Stockholms läns kommuner

För hemlös person som är aktuell hos socialtjänsten i en kommun eller varit det sedan tre månader tillbaka behåller den kommunen ansvaret tills personen får ny fast bostad. Med fast bostad avses här person som har första - eller andrahandskontrakt eller intyg om inneboende.

Om personen inte varit aktuell i någon kommun sedan tre månader tillbaka räknat från det tillfälle då personen åter blir aktuell för socialtjänsten får den kommun som är vistelsekommunen ansvaret.

Kontakt med socialjour räknas ej i dessa riktlinjer som att vara aktuell hos någon kommuns socialtjänst och skall därför inte ingå i ovan angivna tidsberäkningar.

Får en person fast bostad enligt definition i kap. 2 i en ny kommun övertar denna kommun efter en månad ansvaret för personen. Vid denna bedömning skall således hänsyn tas till personens uppgifter och om denne innehar eget hyreskontrakt, andrahandskontrakt eller inneboendekontrakt som visar på ett stadigvarande boende.

Om oklarhet råder om personen kommer att bo stadigvarande i den nya bostaden övergår ärendet först efter tre månader till den nya kommunen.

I de fall den kommun som den enskilde flyttar ifrån gör bedömningen att denne kan behöva vidare stöd av socialtjänsten i den nya kommunen skall med den enskildes samtycke den nya kommunen informeras om detta behov så att stöd tidigt kan planeras.

2006-10-18

4. Personer som vistas vid kriminalvårdsanstalt eller vårdas på sjukhus

Enligt 16 kap 2§ 2 st SoL har folkbokföringskommunen ansvar för personer som

- är i kriminalvårdsanstalt
- vårdas på sjukhus eller annan sjukvårdsinrättning på initiativ av annan än en kommun
- är i behov av insats som aktualiserats inför avslutning av vård på kriminalvårdsanstalt eller sjukhus.

För hemlös flykting har folkbokföringskommunen ansvaret

Detta avsnitt återger gällande lagstiftning och har tagits in i riktlinjerna för att ej behöva sökas särskilt i lagtext

Häktade personer

Inom aktuella riktlinjer skall dock folkbokföringskommunen ansvara för dem som sitter häktade.

5. Fortsatt ansvar vid flyttning

I följande fall behåller den kommun personen flyttar ifrån ansvaret

- I de fall personen flyttar till försökslägenhet eller träningslägenhet i annan kommun behåller den placerande kommunen ansvaret för samtliga biståndsinsatser tills dess att kontraktet övergår till den boende.
- Den kommun som beslutar om (institutions)placering av vuxna enligt LVM eller Sol behåller ansvaret för alla insatser tills vården är avslutad och placeringen och öppenvård, föranledd av placeringen, upphört. (För vård enligt LVM har placerande kommunen även ansvaret för eventuell eftervård och uppföljning enligt LVM 30§)
- Enligt 11 kap 4 § SoL har den socialnämnd som påbörjat en utredning enligt 11 kap 1-2 §SoL och ärendet avser vård av missbrukare skyldighet att slutföra en utredning och fatta beslut i ärendet. Den nya vistelsekommunen är skyldig att på begäran bistå med den utredning som socialnämnden kan behöva för att fatta beslut i ärendet.

Första stycket gäller inte om den nya vistelsekommunen samtycker till att ta över utredningen av ärendet eller om ärendet annars flyttas över.

2006-10-18

6. Sammanfattning

Syftet med riktlinjerna är att få ett snabbare avgörande för mer frekventa situationer och i synnerhet i fall där ansvarsfrågan är oklar.

Riktlinjerna är baserade på lagstiftning enl. SoL samt på överenskommelser mellan kommunerna vad avser olika tidsgränser för fastställande om vilken kommun som har ansvaret

I de fall tvist inte kan förebyggas med stöd av dessa riktlinjer får, om de kommunala parterna så beslutar, tvisten regleras genom inhämtande av Länsstyrelsens synpunkter eller om detta ej anses tillräckligt på rättslig väg.

I de fall där den enskilde anses ha hamnat ” i fel kommun” enligt riktlinjerna skall denna kommun biträda den enskilde med att få kontakt med den kommun som har ansvaret.

I de fall kommuner är oense om ansvaret skall åtgärder ändå vidtas så att den enskilde ej skall åsamkas onödigt lidande.